

HODNOCENÍ VEGETACE A FLÓRY V MÍSTĚ PLÁNOVANÉ MALÉ VODNÍ NÁDRŽE (MVN) HÁJEK V K. Ú. POLOM U POTŠTEJNA V PODORLICKU

ASSESSMENT OF VEGETATION AND FLORA AT THE SITE OF THE PLANNED SMALLWATER RESERVOIR (MVN) HÁJEK IN THE CADASTRAL AREA POLOM NERA POTŠTEJN IN PODORLICKO

Jitka Málková¹

¹ Katedra biologie, Pedagogická fakulta, Univerzita Palackého, Pulkrabská 2, 779 00 Olomouc

Abstrakt

Příspěvek shrnuje výsledky podrobného hodnocení vegetace a flóry v místech plánovaného vybudování malé vodní nádrže na Hájeckém potoce v k. ú. Polom v Podorlicku. V letech 2024 a 2025 bylo v širším okolí hodnoceno 9 segmentů s odlišným typem vegetace. Na základě shrnutí dat byla předložena doporučení, se kterými 10. 7. 2025 souhlasili jak 3 odborní pracovníci Odboru životního prostředí Městského úřadu v Rychnově nad Kněžnou, tak investor. Místo velké nádrže (v nivě meandrujícího toku s prioritním biotopem Natura 2000) měly vzniknout 2 menší v degradované části lesa. Lze tady využít stávající přístupovou cestu k hrázi existujícího rybníčka. I umístění deponie zeminy nemá zasahovat do květnaté louky. 19. 2. 2026 ale projektant poslal k posouzení návrh na 4 nádrže, jiné místo deponie a nové cesty lesem. Před jednáním s odbornými pracovníky investor nechal les vykácet, tok i část luk byly rozježděné. Na základě šetření v terénu 6. 3. 2026 již mohlo dojít jen k dílčím korekcím záměru.

Klíčová slova: hodnocení, vegetace, flóra, malá vodní nádrž, Hájek, Podorlicko, změna

Abstract

The contribution summarizes the results of a detailed assessment of vegetation and flora in the locations planned for the construction of a small water reservoir on the Hájecký stream in the cadastral area of Polom in Podorlicko. In 2024 and 2025, nine segments with different types of vegetation were assessed in the wider area. Based on the summary of the data, recommendations were presented, with which, on July 10. 2025, both three expert staff from the Environmental Department of the Municipal Office in Rychnov nad Kněžnou and the investor agreed. Instead of a large reservoir (in the floodplain of a meandering stream with a Natura 2000 priority habitat), two smaller ones were to be created in a degraded part of the forest. The existing access road to the

dam of the existing pond could be used here. Even the location of the soil depot should not interfere with the flower meadow. On 19th February 2026, however, the designer sent for review a proposal for 4 tanks, a different landfill site, and new roads through the forest. Before meeting with the professional staff, the investor had the forest cut down, and the stream and part of the meadows were already churned up. Based on the field survey on March 6, 2026, only partial adjustments to the plan could be made.

Keywords: assessment, vegetation, flora, small water reservoir, Hájek, Podorlicko, chase

ÚVOD

V r. 2024 a 2025 probíhala terénní šetření v místech plánovaného zbudování malé vodní nádrže MVN Hájek v k. ú. Polom u Potštejna v Podorlicku (Málková, 2025).

Úkolem bylo posoudit stav vegetace a fáry a dodat podklady, zda uvedený záměr výstavby MVN nebude mít negativní vliv na příznivý stav předmětu ochrany přírody.

Zadavatelem hodnocení byl objednatel investičního záměru MVN Ing. Josef Šalda (majitel pozemků) na doporučení Ing. Martiny Langerové z Oddělení ochrany přírody a krajiny z Odboru životního prostředí (ŽP) Městského úřadu (MÚ) Rychnov nad Kněžnou.

Lokalizace

Zájmové území s navrženou MVN se nachází v místní části Hájek Z od loveckého zámečku jižně od Potštejna v Podorlicku. MVN byla plánována v údolnici Hájeckého potoka v blízkosti vodního zdroje studna „U Hyláků“. Směrem na V jsou umístěny dvě vodní nádrže (drobná na pozemku p. č. 432/1 a rybník pod zámečkem). Území leží S od cyklostezky Brodec (žlutá turistická cesta) v mírném svahu Z orientace cca v 397 m n. m.

Širší okolí navržené MVN jižně obce Polom zachycuje Obr. 1, bližší pohled s rozlohou záměru ukazuje také na turistické mapě Obr. 2. Na Obr. 3 je od projektanta Ing. Ladislava Roušara, Ph.D. (Roušar, 2024) situační výkres širších vztahů investičního záměru.

Přírodní podmínky

Přírodovědnou charakteristiku širšího okolí rozebírá publikace Královéhradecko (Faltysová *et al.*, 2002).

Z pohledu geomorfologie území spadá do systému Hercynského, provincie Česká vysočina, subprovincie Česká tabule, oblast Východočeská tabule, celek Svitavská pahorkatina, podcelek Českotřebovská vrchovina, okrsek Kozlovský hřbet (Bína, Demek, 2012). Podloží v okolí toku tvoří nivní sedimenty, na svazích převládají písčité slínovce až jílovce, místy opuky. V nivě se nachází půdy oglejené, na svazích kambizemě modální. Z pohledu klimatologie území spadá do mírně teplé oblasti MT7 (Tolacz, 2007). Fytogeograficky území náleží do oblasti Mezofytika, obvodu Českomoravské mezozoikum a do okresu Potštejnské kopce (Skalický, 1988). Hájecký potok je pravostranným přítokem vodního toku Brodec tvořícího levý přítok Divoké Orlice. Geobotanicky lokalita leží v pahorkatině v oblasti květnatých bučin s přechody do dubohabrového háje. Podél toku je náznak jasanovo-olšového luhu (Mikyška, 1969). Potenciální vegetaci tvořily porosty asociace *Dentario enneaphylli-Fagetum sylvaticae* na přechodu k asociaci *Melampyro nemorosi-Carpinetum* (Neuhäuslová *et al.*, 1997).

METODOLOGIE

Hodnocení vegetace a flóry se v lokalitě uskutečnila ve dnech 30. 6., 18. 7. a 6. 12. 2024 a 15. 3., 16. 4., 22. 4. a 10. 7. 2025. Na základě nového a odlišného návrhu projektanta Ing. Roušara Ph.D. z 19. 2. 2026 (Roušar, 2026) proběhlo terénní šetření ještě 6. 3. 2026.

Stav vegetace byl posuzován podle Katalogu biotopů České republiky (Chytrý *et al.*, 2010) a zejména podle Metodiky aktualizace vrstvy mapování biotopů (Lustyk, 2024a) a Příručky hodnocení biotopů (Lustyk (ed.), 2024b) – dále jen PHB.

Pro posouzení stavu vegetace se podle Lustyk (2024a) uvádí následující parametry: RB (reprezentativnost biotopu), SD (prostorová a věková struktura stromového a keřového patra lesů), MD (v lesích mrtvé dřevo), DG (degradace), MG (management), RH (hodnocení v regionálním kontextu), TD (hodnocení typických druhů) a SF (hodnocení struktury a funkce). U degradovaných přírodních biotopů zapsaných jako W se uvedené hodnocení neprovádí (obdobně u silně pozměněných a uměle vytvořených typu X).

Velmi důležité pro posouzení stavu vegetace je TD a zde je stav příznivý (P), pokud jsou přítomny specifické druhy (**sp**) v dostatečném množství podle PHB; méně příznivý (MP), pokud je **sp** druhů méně; nepříznivý (N), když jsou přítomny jen druhy bazální (**b**).

Hodnocení probíhala v širším okolí navržené MVN a bylo zde vylišeno 9 segmentů s odlišným typem vegetace. V každém z nich se uskutečnila podrobná šetření (Obr. 4).

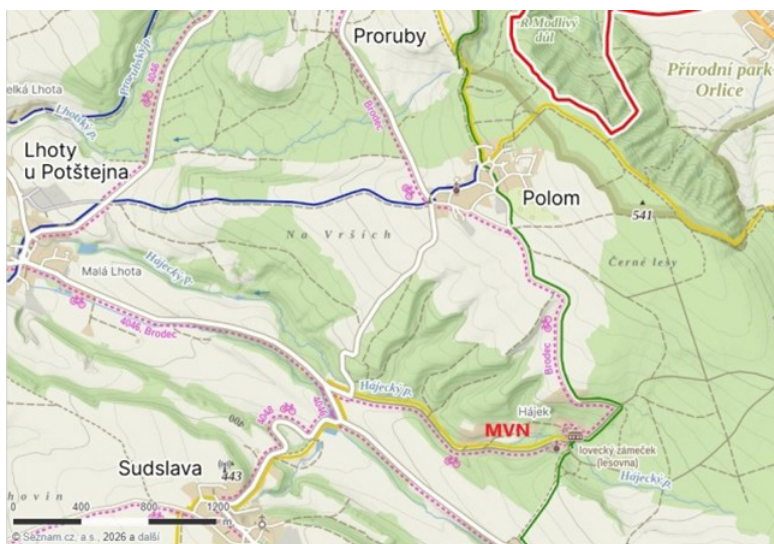
Nejprve je uvedena charakteristika porostů a lokalizace, dále určený biotop (popřípadě mozaika biotopů). U přírodních biotopů následuje hodnocení, pokud není zapsán jako W. Každý segment je zpracován ve formě tabulky. V ní jsou zapsány latinsky i česky názvy všech zjištěných druhů.

U ochrannářsky významných druhů jsou uvedeny kategorie ohrožení – zvláště chráněné podle Vyhlášky 395/1992 Sb. v platném znění, ohrožené podle Grulich (2017). Nejen u těchto druhů je uvedena frekvence (výskyt vzácný, řídký či hojný), je i u druhů invazních (Pyšek *et al.*, 2022), expanzivních, dominantních či vzácných. Zachyceno je i umístění (u cesty, toku aj.), mladí jedinci aj. Pod tabulkami je vždy celkové vyhodnocení stavu flóry.

Nomenklatura cévnatých druhů rostlin je podle práce Kubát a kol. (2002).

Byly vyhledány výsledky z obou etap mapování Natura 2000 (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2026). V průběhu všech terénních šetření byla pořizována podrobná fotodokumentace. V závěru článku je pro přiblížení původního stavu porostů a po těžbě v únoru 2026 vloženo 12 fotografií.

OBRÁZKY

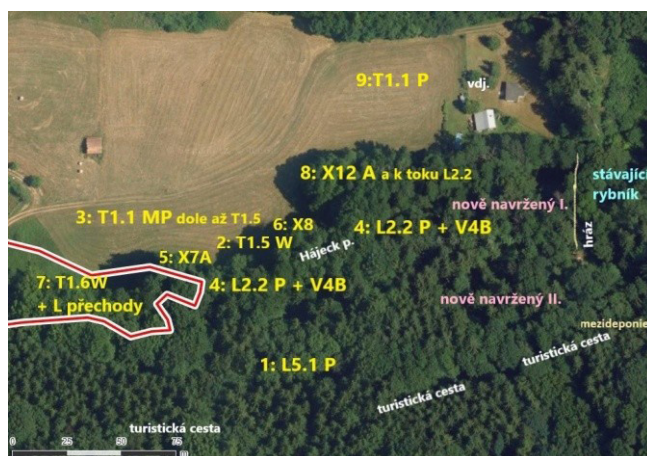
1: Širší okolí navržené MVN Hájek

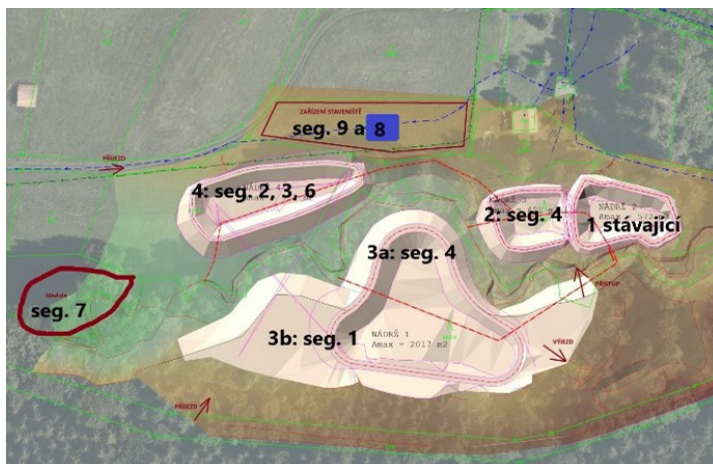
2: Původní rozsah MVN (Roušar, 2024)

3: Situační výkres investičního záměru upřesněný 2025
(fialové plán cest, na louce návrh deponie)

4: Výsledky hodnocení (Málková, 2025)
navržené 2 menší nádrže a mezideponie z jednání 10. 7. 2025

5: Očíslované nádrže v nově navržené situaci (Roušar, 2026) se zákresy vylišených segmentů (Málková, 2025) Po jednání 16. 3. 2026: prosazeno zmenšení nádrže č. 3 o část 3a (revitalizovat) i zařízení staveniště o ½; zákaz zřízení přístupové cesty na JZ i výstup na JV; nádrž č. 4 jen mělkou pro obojživelníky. Posekat a odstranit stařinu v segmentu 7 (populace bleduší).

VÝSLEDKY

Kapitola shrnuje výsledky hodnocení 9 segmentů v širším okolí navržené MVN v k. ú. Polom. Segmenty čísla a určené biotopy zkratkami zachycuje Obr. 4 i se stavem druhového složení TD (P – stav příznivý, MP méně příznivý, N nepříznivý, popř. W). Podrobné hodnocení vegetace a flóry v širším okolí plánované MVN i s fotodokumentací uvádí Málková (2025).

V textu jsou dále užity následující zkratky:

- pro vertikální strukturu porostů: E3 (patro stromové), E2 (patro keřové), E1 (patro bylinné), E0 (patro mechové);
- pro hodnocení typických druhů (TD): **sp** (specifické druhy), **b** (bazální druhy);
- pro ochranný významné druhy: § (druhy zvláště chráněné), G17 (druhy ohrožené podle Grulich, 2017).

Segment 1

Charakteristika: Smíšený porost v údolnici J od Hájeckého potoka (po cyklostezku).

Biotop: L5.1 (květnaté bučiny)

RB: V, SD: S, MD: 1, DG: 1, MG: 0, RH: 2, SF: MP

TD Stav druhového složení: P (zjištěny byly 4 sp, což právě pro P stačí), 23 b

Poznámka: E3 je spíše stejnověké, hojně zde rostou *Fagus sylvatica* a *Picea abies*, přistupují např. *Acer pseudoplatanus*, *Fraxinus excelsior*, *Larix decidua*, *Quercus petrae*. E2 má poměrně vysokou pokryvnost a tvoří jej zmlazující dřeviny (hlavně buky lesní), zjištěny byly dále *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Sambucus nigra* aj. Zejména ve V části blízko hráze stávající nádrže je porost silně ruderalní (s vysokou pokryvností *Rubus fruticosus* agg.).

Ze **sp** druhů zde rostou *Festuca altissima*, *Lathyrus vernus*, *Paris quadrifolia* a *Abies alba*.

Z 23 **b** druhů byly v E1 zapsány např. *Asarum europaeum*, *Athyrium filix-femina*, *Brachypodium sylvaticum*, *Carex sylvatica*, *Circaea luteciana*, *Galeobdolon montanum*, *Geranium robertianum*, *Impatiens noli-tangere*, *Luzula luzuloides*, *Maianthemum bifolium*, *Melica nutans*, *Mercurialis perennis*, *Moehringia trinervia*, *Mycelis muralis*, *Oxalis acetosella* a *Viola reichenbachiana*.

Ruderalní druhy se nachází i blízko turistické cesty (*Aegopodium podagraria*, *Arctium tomentosum* nebo *Urtica dioica*).

Souhrn: zjištěno 67 druhů, § 0, G17 1 C4a (*Abies alba*), invazní *Impatiens parviflora*.

Segment 2

Charakteristika: Maloplošný nesečený mokřad v lemu lesa v SZ části plánované MVN S od Hájeckého potoka.

Biotop: T1.5 W (vlhké pcháčové louky)

TD Stav druhového složení: MP (zjištěny byly 3 sp, pro P je nutno minimálně 7), **12 b**

Poznámka: V důsledku absence obhospodařování nastává sukcese i ruderalních druhů (*Rumex obtusifolius*, *Urtica dioica*, *Petasites hybridus*, *Rubus fruticosus* agg.).

Ze **sp** druhů zde rostou pouze *Crepis paludosa*, *Geum rivale* a *Chaerophyllum hirsutum*. Vysokou pokryvnost mají z **b** druhů *Alopecurus pratensis*, *Cirsium oleraceum*, *Juncus effusus*, *Scirpus sylvaticus* a dříve uvedené druhy *Petasites hybridus* a *Rubus fruticosus* agg. Dále lze uvést výskyt *Deschampsia cespitosa*, *Equisetum palustre*, *Filipendula ulmaria*, *Holcus lanatus*, *Lysimachia nummularia*, *Poa trivialis* nebo *Ranunculus acris*.

Souhrn: určeno bylo 39 druhů, § 0, G17 0, invazní *Impatiens parviflora*.

Segment 3

Charakteristika: Sečený svažité luční porost v S části řešeného území pod travnatou cestou.

Biotop: T1.1 (mezofilní ovsíkové louky) s přechody do T1.5 směrem k toku

T1.1: RB: V, DG: 1, MG: M, RH: 1, SF: MP

TD Stav druhového složení: MP (byly zjištěny 4 sp, pro P je nutno 6 sp), **23 b**

Poznámka: V druhové skladbě hrají roli odlišné hydrologické podmínky nebo dřívější dosetí. Pod náspem je vegetace silně rozryta prasaty. V dolní části segmentu je hodně E0.

Ze **sp** druhů pro T1.1 byly zachyceny *Anthoxanthum odoratum*, *Campanula patula*, *Knautia arvensis* a *Luzula campestris*.

Z druhů **b** (uvedeny jen některé byliny) zde rostou např. *Alchemilla vulgaris*, *Cerastium holosteoides* subsp. *triviale*, *Crepis biennis*, *Galium album*, *Geranium pratense*, *Heracleum sphondylium*, *Lathyrus pratensis*, *Leucanthemum vulgare*, *Lotus corniculatus*, *Plantago lanceolata*. Hojně zastoupené jsou *Festuca rubra*, v dolní části *Holcus lanatus*, *Lysimachia nummularia* nebo *Ficaria verna* subsp. *bulbifera*.

Souhrn: nalezeno 56 druhů, § 0, G17 0, invazní 0.

Segment 4

Charakteristika: Olšina v nivě meandrujícího Hájeckého potoka.

Biotoxy: V4B (vegetace vodních toků s přirozeným charakterem koryta) + L2.2* (údolní jaso-novo-olšové luhy – prioritní biotop Natura 2000)

RB: V, SD: S, MD: 0, DG: 1, MG: 0, RH: 1SF: P

TD Stav druhového složení L2.2*: P (zjištěno bylo 9 sp, pro P stačí 7), **26 b**

Poznámka: Tok je přirozený a meandrující. V nivě v E3 převládají *Alnus glutinosa* a *Fraxinus excelsior*. Přistupují např. *Picea abies*, *Sorbus aucuparia*, *Quercus robur*. V E2 rostou např. *Corylus avellana*, *Sambucus nigra*, *Rubus idaeus* a *Rubus fruticosus* agg. E1 je zapojené (velkou pokryvnost zaujímají *Anemone nemorosa*, *Ficaria verna* subsp. *bulbifera* nebo *Stellaria nemorum*). Ve V části blízko hráze stávajícího rybníka je porost eutrofizovaný s velkým zastoupením *Rubus fruticosus* agg. a *Impatiens parviflora*.

Ze **sp** druhů byly zjištěny *Crepis paludosa*, *Dryopteris carthusiana*, *Gagea lutea*, *Geum rivale*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Lysimachia nemorum*, *Primula elatior*, *Valeriana officinalis*.

Z četných **b** druhů v E1 rostou *Aegopodium podagraria*, *Brachypodium sylvaticum*, *Carex brizoides*, *Carex sylvatica*, *Circaea luteciana*, *Deschampsia cespitosa*, *Equisetum sylvaticum*, *Festuca gigantea*, *Filipendula ulmaria*, *Galeobdolon montanum*, *Geum urbanum*, *Glechoma hederacea*, *Impatiens noli-tangere*, *Lysimachia nummularia*, *Ranunculus lanuginosus*, *Ranunculus repens*, *Stachys sylvatica* nebo *Stellaria nemorum*.

Niva toku je hezká i z krajinářského hlediska.

Souhrn: celkem určeno 69 druhů, § 0, G17 0, invazní *Impatiens parviflora*.

Segment 5

Charakteristika: Širší ruderalní lem lesa S od Hájeckého potoka v Z části řešeného území.

Biotop: X7A (ruderalní bylinná vegetace mimo sídla, ochránářsky významné)

U biotopů typu X se podrobné hodnocení neprovádí (viz i dále).

Poznámka: Hojně zastoupené jsou v dlouhodobě nesečeném porostu nitrofilní druhy (např. *Urtica dioica*, *Aegopodium podagraria*, *Rumex obtusifolius* či *Petasites hybridus*).

Souhrn: souhrnně bylo zapsáno 33 druhů, § 0, G17 0, invazní 0.

Segment 6

Charakteristika: Porost ostružin ve svahu v lemu lesa v SZ části plánované MVN.

Biotop: X8 (křoviny s ruderalními a nepůvodními druhy)

Poznámka: V maloplošném dlouhodobě neobhospodařovaném místě je malá druhová pestrost, většinu plochy pokrývá *Rubus fruticosus* agg., ojediněle se již vyskytují mladé nálety *Alnus glutinosa* a *Prunus avium*. Větší pokryvnost má ještě *Alopecurus pratensis*, vzácně zde rostou např. *Carex sylvatica*, *Cirsium oleraceum*, *Geum rivale*, *Ficaria verna* subsp. *bulbifera*, *Sanguisorba officinalis* nebo *Potentilla erecta* aj.

Souhrn: celkem bylo určeno 14 druhů, § 0, G17 0, invazní *Impatiens parviflora*.

Segment 7

Charakteristika: Dlouho nesečená vegetace v údolnici v S okraji lesa Z od plánované výstavby MVN.

Biotopy: T1.6 W (vlhká tužebníková lada) + přechodový porost L5.1 W až L2.2* W

TD Stav druhového složení T1.6: MP (zjištěny 3 sp, pro P je nutno 5), 9b

Poznámka: Vysokou pokryvnost v nelesním úseku mají nitrofilní druhy (zejména expanzivní *Urtica dioica*, dále *Rubus fruticosus* agg., *Aegopodium podagraria*, *Senecio ovatus*). Je třeba porost sekat.

Ze **sp** druhů v T1.6 rostou *Crepis paludosa*, *Geranium palustre* a *Chaerophyllum hirsutum*.

Z **b** druhů zde rostou *Alopecurus pratensis*, *Cirsium oleraceum*, *Cirsium palustre*, *Filipendula ulmaria*, *Lathyrus pratensis*, *Poa trivialis* nebo *Scirpus sylvaticus*.

V části řídkého lesního porostu dominují *Alnus glutinosa* a *Fagus sylvatica*. E1 zde není zapojené a je druhově chudé.

V celém segmentu se nachází velmi bohatá populace zvláště chráněného druhu *Leucojum vernum* (početněji směrem k toku). Je třeba se stavební činností populaci vyhnout, proto byly její hranice v terénu vyznačeny kolíky.

Souhrn: celkem zjištěno 56 druhů, § 1 O, G17 1 C3, invazní *Impatiens parviflora*.

Segment 8

Charakteristika: Lesní porost v prudkém svahu S od Hájeckého potoka nad plánovanou MVN (JZ chaty).

Biotop: X12A (nálety pionýrských dřevin, ochránářsky významné), blízko toku až L2.2*

TD Stav druhového složení L2.2*: MP (zjištěny pouze 2 sp, pro P je nutno 7 sp), 21 b

Poznámka: V segmentu převažují husté vzrostlé nálety dřevin (hojně *Alnus glutinosa*, *Picea abies*, řídké *Acer pseudoplatanus*, *Fraxinus excelsior*, vzácně *Carpinus betulus*, *Fagus sylvatica*, *Prunus avium*, *Quercus petrae*, *Sorbus aucuparia*). V E2 byly zjištěny krom zmlazujících dřevin *Corylus avellana*, *Daphne mezereum*, *Sambucus nigra*, *Viburnum opulus*, *Rubus idaeus* a hojně *Rubus fruticosus* agg. V E1 rostou např. *Anemone nemorosa*, *Carex sylvatica*, *Circaea luteciana*, *Equisetum sylvaticum*, *Festuca gigantea*, *Ficaria verna* subsp. *bulbifera*, *Galeobdolon montanum*, *Lysimachia vulgaris*, *Ranunculus lanuginosus*, *Ranunculus repens*, *Stachys sylvatica* nebo *Stellaria nemorum*.

Ze **sp** druhů pro L2.2* byly zapsány *Crepis paludosa* a *Primula elatior*.

Blízko chaty byly vysazeny *Leucojum vernum* (§ O) a *Allium ursinum* (C4a); u obou druhů ale jen několik málo jedinců.

Souhrn: celkem určeno 55 druhů, § 1 O, G17 1 C3, 1 C4a, invazní *Impatiens parviflora*.

Segment 9

Charakteristika: Sečená svažité louka nad zlomem v místě navržené deponie zeminy.

Biotop: T1.1 (mezofilní ovsíkové louky)

RB: V, DG: 0, MG: M, RH:1, SF:1

TD Stav druhového složení: P (bylo zjištěno 6 sp, což pro P stačí), **22 b**

Poznámka: V porostu je sice převaha trav, ale roste zde i větší počet květnatých druhů. Ze sp druhů byly zjištěny *Anthoxanthum odoratum*, *Campanula patula*, *Centaurea jacea*, *Knautia arvensis*, *Luzula campestris* a *Plantago media*.

Z b druhů měly největší pokryvnost *Agrostis capillaris* a *Festuca rubra*. Dále zde byly zapsány např. *Alchemilla vulgaris*, *Cerastium holosteoides* subsp. *triviale*, *Crepis biennis*, *Dactylis glomerata*, *Festuca pratensis*, *Galium album*, *Leontodon hispidus*, *Leucanthemum vulgare*, *Lotus corniculatus*, *Plantago lanceolata*, *Poa pratensis*, *Ranunculus acris*, *Rumex acetosa*, *Trifolium pratense*, *Veronica chamaedrys* nebo *Vicia cracca*.

Nitrofilní druhy zde byly zaznamenány jen vzácně a s malou pokryvností (*Rumex crispus* a *Rumex obtusifolius*).

V době šetření 10. 7. 2025 byl porost posečen, jistě by se našlo více druhů.

Souhrn: celkem bylo zapsáno 46 druhů, § 0, G17 0, invazní 0.

DISKUZE

Na základě výsledků hodnocení (Málková, 2025) a zejména doporučení výrazných změn oproti návrhu projektanta (Roušar, 2024) se v terénu v r. 2025 uskutečnily dvě pochůzky se zástupci Odboru ŽP MÚ v Rychnově nad Kněžnou. Dne 22. 4. to byla z oddělení ochrany přírody a krajiny Ing. Martina Langerová, z vodního hospodářství Ing. Dita Kunertová. Dne 10. 7. 2025 byl navíc účasten z oddělení vodního hospodářství Ing. Tomáš Seidl a hlavně investor Ing. Josef Šalda.

Všemi účastníky byly odsouhlaseny následující připomínky:

Je třeba výrazně zmenšit plochu i umístění MVN, aby nezasahovala do nivy meandrujícího toku, kde se v podstatné části nachází reprezentativní biotop L2.2*, který je navíc prioritním biotopem Natura 2000 (Chytrý *et al.*, 2010; Lustyk (ed.), 2024b). Navrženy a nakonec odsouhlaseny byly všemi účastníky 2 menší nádrže v blízkosti hráze stávajícího rybníka (pozemek 432/1) – viz Obr. 4. Zde je dostatečně široká a hluboká údolnice a v této části je lesní porost silně degradovaný. Navíc je možné při stavbě využít stávající příjezdovou komunikaci k hrázi (odbočka z cyklostezky Brodec). Proto nelze akceptovat návrh kácení lesního porostu a zřízení příjezdové cesty v JZ části k uvažované MVN (segment 1) – viz Obr. 3. Nelze souhlasit i s místem navržené deponie zeminy ve svažitém kvalitním travním porostu (segment 9) a navíc ve velké vzdálenosti od stavby. Ideální se jeví zřídit mezideponii blízko cyklostezky a odtud zeminu odvézt na místo doporučené odbornými pracovníky MÚ v Rychnově nad Kněžnou.

Závěrem byl investor vyzván, aby předložil nový návrh projektu k odsouhlasení.

Nově navržený koncept MVN Hájek zaslaný projektantem (Roušar, 2026) mně a Ing. Langerové dne 19. 2. 2026 se výrazně lišil od dohodnutého řešení z 10. 7. 2025.

Obě jsme byly požádány „o zhodnocení návrhu z pohledu na ochranu přírody a krajiny. Respektive zdali v návrhu vidíte kolizní místa, která jsme chtěli eliminovat změnou varianty s jednou velkou nádrží na variantu s menšími nádržemi. Jsou navrženy 4 malé vodní nádrže, přičemž jedna nádrž je stávající.“ (Tu investor na pozemku 432/1 odkoupil.)

V zaslané mapě chybělo očíslování a bližší popis nádrží. Do návrhu jsem vepsala čísla nádrží a zasažené segmenty podle hodnocení z roku 2025 (Málková, 2025) – viz Obr. 5.

Dále projektant uvedl „Stávající nádrž bude obnovena a bude navýšena hráz z důvodu nepřelití hráze do průtoku Q5. Do situace jsou zakresleny přístupy na stavbu, oblast s výskytem bledule jarní a plocha pro zařízení staveníště. Dovoz zeminy se předpokládá přímo na daná místa bez deponie.“

Schůzka ke schválení nového návrhu byla na Oddělení ochrany přírody a krajiny z Odboru ŽP MÚ Rychnov nad Kněžnou svolána na 16. 3. 2026. Před ní jsme se s Ing. M. Langerovou

zajely 6. 3. 2026 na lokalitu podívat. Zjistily jsme, že lesní porosty jsou v místě plánovaných nádrží č. 2 a č. 3, dále i S od nádrže č. 1 bez jakéhokoliv předchozího oznámení vytěžené. Hájecký potok byl v místech projíždění těžké mechanizace zcela rozježděný v šíři cca 5 m. Koryto toku bylo výrazně poškozeno i v meandru (nádrž č. 2). Silně rozježděné byly i luční porosty S Hájeckého potoka (segmenty 2, 3 a 9), na kterých rozptýleně ležely vytěžené klády.

Naše závěry z šetření 6. 3. 2026 a návrhy alespoň na zmírnění negativních zásahů z pohledu ochrany přírody písemně obdržel projektant i investor (Málková, 2026). Ke každé změně oproti dohodě z 10. 7. 2025 je vyjádření (k 4 nádržím, k příjezdu na JZ, k výjezdu na JV a k zařízení staveniště – viz Obr. 5). Tyto závěry byly předloženy i na schůzce s investorem a projektantem 16. 3. 2026 (viz kapitola Závěr).

Těžba lesa měla nastat po jednání s odbornými pracovníky Odboru ŽP MÚ Rychnov nad Kněžnou jen v místech schválení projektu a měla být provedena výrazně šetrněji (ideálně v údolnici stahování dřeva koňmi, dále alespoň přes tok postavit provizorní mostek).

ZÁVĚR

Na základě hodnocení vegetace a flóry v místě plánovaného vybudování MVN na Hájeckém potoce v k. ú. Polom (Málková, 2025) bylo prokázáno, že prvotní záměr výstavby MVN (Obr. 3) by měl negativní vliv na příznivý stav předmětu ochrany přírody. Rozsahem i umístěním by stavba zasahovala do krajinářsky cenného území (meandrujícího toku) a navíc do reprezentativního prioritního biotopu Natura 2000 (údolní jasanovo-olšové luhy). Nežádoucí bylo i navržené kácení lesního porostu pro zbudování nové příjezdové cesty k MVN i umístění deponie zeminy do květnaté louky, navíc značně vzdálené od stavby.

Na základě dvou konzultací s odbornými pracovníky Odboru ŽP MÚ v Rychnově nad Kněžnou přímo v terénu investor stavby přistoupil dne 10. 7. 2025 na zmenšení plochy i jiné umístění MVN, dále na zrušení záměru nové přístupové lesní cesty i na umístění místa deponie zeminy na květnaté louce (Obr. 3). Schváleny byly 2 menší nádrže v blízkosti hráze stávajícího rybníka v degradovaném úseku lesního porostu, kde lze využít i přístupovou cestu k hrázi i plochu k mezideponii zeminy.

Početná populace zvláště chráněného druhu *Leucojum vernum* (segment 7) byla v terénu označena, zde je nutno žádnou stavební činností nezasahovat.

Investor s projektantem slib nedodrželi a dne 19. 2. 2026 zaslali návrh na 4 nádrže, opět přístupovou cestu lesem na JZ, jinde výjezd i zařízení staveniště (Obr. 5).

Na základě terénního šetření 6. 3. 2026 byla navržena doporučení ke zmírnění stavu (Málková, 2026), se kterými investor a projektant na schůzce 16. 3. 2026 souhlasili:

Urychleně vyčistit místa těžby v lese a navrátit tok do původního koryta! Co nejdříve (ideálně za suchého počasí) odvozit z luk odtěžené klády. (Do konce března se tak stalo, jinak by byl silně negativní zásah na přírodu nahlášen inspekci ŽP).

Závěry k navrženým nádržím:

- Bez připomínek jsou nádrže č. 1 a 2.
- Nádrž č. 3 zmenšit o část ležící v nivě Hájeckého potoka a tu revitalizovat (na Obr. 5 jako 3a).
- V místech plánované nádrže č. 4 zbudovat jen mělkou tůň sloužící především pro obojživelníky.
- Na JZ nebude k nádržím příjezdová cesta. Zde zůstal cca 13 m široký zbytek lesa se vzrostlým zdravým bukem, několika javory kleny a s hustším náletem zejména buků, místy jasanů, javorů, vzácně i jedlí (možnost sukcese k biotopu květnaté bučiny).
- V lemu cesty odtěžit několik napadených jasanů.
- Ani výjezd z nádrže č. 2 na JV není povolen vzhledem k nutnosti zachování lesa v prudkém svahu.
- Zařízení staveniště S od Hájeckého potoka zmenšit na polovinu.
- Porosty na loukách v segmentech 3 a 9 nadále 1krát ročně sekat a odklízet travní hmotu.
- Lado (segment 7) s bohatou populací bledule jarní nejen posekat, ale odstranit silnou vrstvu stařiny, která rozkladem působí eutrofizaci stanoviště a nárůst nitrofilních druhů.

POUŽITÁ LITERATURA

- AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR. 2026. Monitoring biodiverzity. *ISOP*. [cit. 15-03-2026] <https://portal23.nature.cz/monitoring>
- BÍNA, Jan; DEMEK, Jaromír. 2012. *Z nížin do hor (Geomorfologické jednotky České republiky)*. 1. vyd. Praha: Academia. 343 s. ISBN 978-80-200-2026-0
- FALTYSOVÁ, Helena; BÁRTA, František *et al.* 2002. *Královéhradecko*. In: MACKOVČIN, Petr; SEDLÁČEK, Miroslav (Eds.). *Chráněná území ČR*. Svazek V. Praha, Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, EkoCentrum Brno. 316 s. ISBN 80-860064-45-X
- GRULICH, Vít. 2017. Červený seznam cévnatých rostlin ČR. In: *Příroda, Sborník prací z ochrany přírody*. Roč. 35, s. 75–132. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. ISBN 978-80-88076-47-6
- CHYTRÝ, Milan; KUČERA, Tomáš; KOČÍ, Martin; LUSTYK, Pavel (Eds.). 2010. *Katalog biotopů České republiky. Ed II*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 447 s. ISBN 978-80-87457-03-0.
- KUBÁT, Karel; HROUDA, Lubomír; CHRTEK, Jindřich jun.; KAPLAN, Zdeněk; KIRSCHNER, Jan; ŠTĚPÁNEK, Jan (Eds.). *Klíč ke květeně České republiky*. Praha: Academia, 928 s. ISBN 80-200-0836-5
- LUSTYK, Pavel. 2024a. *Metodika mapování biotopů České republiky. Pracovní verze pro období od roku 2024*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 46 s.
- LUSTYK, Pavel (ed.) 2024b. *Příručka hodnocení biotopů*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 497 s.
- MÁLKOVÁ, Jitka. 2025. *Hodnocení vegetace a flóry v místě plánované malé vodní nádrže (MVN) Hájek v k. ú. Polom u Potštejna*. Ms. (Depon in Odbor životního prostředí Městský úřad Rychnov nad Kněžnou), 36 s.
- MÁLKOVÁ, Jitka. 2026. *Doplňné hodnocení vegetace a flóry v místě plánované malé vodní nádrže (MVN) Hájek v k. ú. Polom u Potštejna na základě nového návrhu od projektanta Ing. Ladislava Roušara, Ph.D. dne 19. 2. 2026*. Ms. (Depon. in Odbor životního prostředí Městský úřad Rychnov nad Kněžnou), 9 s.
- MIKYŠKA, Rudolf *et al.* 1968. *Geobotanická mapa ČSSR: České země – 1*. Praha: Academia. Vegetace ČSSR, 204 s., 8 příloh.
- NEUHÄUSLOVÁ-NOVOTNÁ, ZDEŇKA; MORAVEC, JAROSLAV. (Eds.). 1997. *Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky*. Praha: Kartografie, 341 s. ISBN 80-200-0687-7
- PYŠEK, Petr; SÁDLO, Jiří; CHRTEK, Jindřich; CHYTRÝ, Milan; KAPLAN, Zdeněk *et al.* 2022. Catalogue of alien plants of the Czech Republic (3rd edition): species richness, status, distributions, habitats, regional invasion levels, introduction pathways and impacts. *Preslia*. 94, 447–577. ISSN 0032-7786, e-ISSN 2570-950X
- ROUŠAR, Ladislav. 2024. *Investiční záměr MVN Hájek*. Ms. (Depon in Odbor životního prostředí Městský úřad Rychnov nad Kněžnou), 14 s.
- ROUŠAR, Ladislav. 2026. *Mapa investičního záměru MVN Hájek z r. 2026*. Ms. (Depon in Odbor životního prostředí Městský úřad Rychnov nad Kněžnou), 1 s.
- SKALICKÝ, Vladimír. 1988. Regionálně fytogeografické členění. In: HEJNÝ, Slavomil; SLAVÍK, Bohumil (Eds.). *Květena ČSR 1*. Praha: Academia, s. 103–121.
- TOLASZ, Radim. 2007. *Atlas podnebí Česka*. Praha, Olomouc: Český hydrometeorologický ústav, Univerzita Palackého v Olomouci, 256 s. ISBN 978-80-86690-26-1 (ČHMÚ), ISBN 978-80-244-1626-7 (UP)
- Vyhláška č. 175/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 58, č. 175/2006 Sb.

Contact Information / Kontaktní údaje

Jitka Málková: jitka.malkova@upol.cz, jitka.malkova@tiscali.cz

FOTODOKUMENTACE K PŘÍBLÍŽENÍ STAVU

V popisu fotografií jen F s číslem; segmenty s číslem podle Málková (2025, 2026), čísla uvažovaných nádrží z roku 2026 podle Obr. 5.

F1: Údolnice s květnatou bučinou (seg. 1)

F2: Nutné zachovat porosty bledule (seg. 7)

F3: Meandrující Hájecký potok (seg. 4)

F4: Detail meandru (nádrž č. 2) s L2.2*

F5: Krajinářsky i botanicky cenné biotopy

F6: Plánovaná nádrž č. 3 (část 3a zachránit)

F7: Plán 2026: zařízení staveniště, nádrž č. 4

F8: Odkoupená stávající nádrž č. 1 (2025)

F9: 6. 3. 2026 pohled k Hájeckému potoku

F10: Rozježděný meandr po těžbě (nádrž 2)

F11: Stav 6. 3. 2026 S od nádrže č. 1

F12: Louka s odtěženými kládami 6. 3. 2026